

Sfântul Betleem

Betleemul Iudeii este orașul care a marcat pentru totdeauna calea umanității. Cuvântul ebraic „Betleem” înseamnă „casa pâinii”, adică a Pâinii vieții. Așa cum se menționează în Evanghelia după Matei 2,1 și cea după Luca 2, 1-15, este locul nașterii lui Iisus. Betleemul se mai numeste și Efrata, precum și Betleem-cetatea lui David, ca să se deosebească de orașul cu același nume, Betleem, din sudul Galeleei. Betleemul s-a schimbat radical în secolul IV, când, între anii 327-333, Sfânta Elena a zidit deasupra Peșterii Nașterii lui Hristos o biserică impunătoare, contribuind astfel la transformarea acestui mic și neînsemnat sat într-un important centru de pelerinaj. Interiorul Bisericii păstrează aspectul inițial. Este o biserică cu cinci încăperi, despărțite prin 40 de coloane monolitice, în stil corintic. Pe coloane sunt reprezentați diferiți Sfinți ai Bisericii răsăritene. Cea mai mare parte a Peșterii Nașterii este săpată în stânca naturală, iar restul este construit.

Potrivit descoperirilor, Peștera în care S-a născut Hristos era acoperită de o construcție octogonală, iar pelerinii puteau privi printr-o deschizătură aflată în centru. Podeaua Bisericii și cea a construcției octogonale erau acoperite cu mozaicuri colorate. Construcția a fost înlocuită cu un Sfânt Altar cu trei încăperi sub care se află Peștera. Pe zidul de vest al pronaosului, care era orientat spre curte, se afla un mozaic ce reprezenta Nașterea lui Hristos și Închinarea Magilor.

Potrivit tradiției, atunci când perșii, conduși de Hosroe, au năvălit în Palestina, în 614, au avut respect față de Biserica Nașterii, pentru că au recunoscut în mozaicul pronaosului pe cei trei Magi perși care aduceau darurile lor Pruncului dumnezeiesc. După cucerirea țării de către arabi în 638 și după emiterea tratatului lui Omar, creștinii și musulmanii au trăit în pace în Betleem, pentru că musulmanii îl cinsteau pe Hristos ca pe un Profet și o respectau pe Maica Domnului. În 1250, în Egipt, dinastiei Ayuvizilor i-au urmat mamelucii.

Au urmat o mulțime de prigoane și chinuri îndreptate împotriva populației

creștine a orașului, iar în timpul ocupației otomane a început și lupta aprigă dintre latini și grecii ortodocși pentru stăpânirea Bisericii Nașterii și a Sfintei Peșteri. În 1757, în urma poruncii sultanului Osman III, Patriarhia ortodoxă greacă a Ierusalimului stăpânea deplin Biserica și Peștera Nașterii și încerca să o păstreze sub jurisdicția sa, în ciuda condițiilor potrivnice.

Sfânta Mănăstire a Proorocului Ilie

Sfânta Mănăstire a Proorocului Ilie se află pe drumul către Betleem. A fost construită în secolul VI d.Hr. de Patriarhul Ilie și, după distrugeri succesive, a fost rezidită în 1160 d.Hr. de către împăratul bizantin Manuil Comneanul. Datorită năvălirilor barbarilor, Mănăstirea a avut parte și de alte stricăciuni. În 1860 d.Hr. Patriarhia s-a îngrijit să o readucă la strălucirea de la început. Ultima restaurare a avut loc în timpul Preasfințitului Arhiepiscop Arcadie al Ascalonului. Mănăstirea este legată de multe tradiții, cum ar fi:

– Când au ajuns în locul în care se află azi Sfânta Mănăstire, cei trei Magi de la Răsărit au văzut dintr-o dată steaua luminoasă, pe care o pierduseră mai înainte, care i-a condus la locul Nașterii lui Hristos. De aceea, aproape de Mănăstire se află fântâna Magilor.

– Aici a adus-o Iosif pe Maica Domnului, cu intenția de a o părăsi, când a auzit că a luat în pânțece. Dar i s-a arătat un înger care l-a făcut să-și schimbe părerea, prin vestea pe care i-a dat-o: „Este de la Duhul Sfânt” (Matei 1, 20).

– În acest loc a dormit Proorocul Ilie, când a plecat din Iudeea ca să scape de mânia regelui păgân Ahab și a soției lui Izabela. Atunci, un înger al Domnului i-a zis: „Scoală-te, mănâncă și bea, că lungă îți este calea” (3 Regi 19, 7).

În această Sfântă Mănăstire se află o parte din lanțul Sfântului Gheorghe, tămăduitor de boli, și Moaștele unui monah necunoscut, legate cu lanț. Lanțul era folosit de monah ca un mijloc de nevoință. La sud de Mănăstire se află „Câmpul de năut”. Pe când trecea prin acest loc, Domnul a întâlnit un om care semăna năut. Când Hristos l-a întrebat ce seamănă, acela i-a răspuns ironic că seamănă pietre. Atunci Hristos i-a spus:

„Ceea ce semeni vei secera”. Și, într-adevăr, când a sosit vremea secerișului, țăranul a secerat pietre de mărimea boabelor de năut.

În ajunul praznicului Nașterii Domnului, Patriarhul, împreună cu Sfântul Sinod, cu Obștea Aghiotafită și cu credincioșii, pornesc în procesiune din Ierusalim și fac o mică oprire la Mănăstirea Proorocului Ilie. De acolo merg la Biserica Nașterii pentru Vecernia mare.

Sfânta Mănăstire a Păstorilor din Bet Sahur

La răsărit de Betleem, la o depărtare de aproximativ un kilometru, în satul Betsahur (satul Păstorilor), într-o mică vale cu măslini, dintre care unii au 2000 de ani, se află Câmpul Păstorilor. În mijlocul văii se află o peșteră care a fost transformată de Sfânta Elena într-o biserică închinată Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, cu hramul pe 26 decembrie.

În acest loc se afla peștera Păstorilor care, în noaptea în care S-a născut Hristos, au auzit cântarea îngerească: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bunăvoire!” (Luca 2, 14).

Această peșteră era una dintre multele biserici zidite de Sfânta Elena în 325 d.Hr., când a venit la Sfintele Locuri ca să găsească Cinstita Cruce a Domnului. Menționăm că, dintre toate bisericile construite de Sfânta Elena, numai aceasta păstrează forma inițială. Toate celelalte au fost distruse și rezidite de-a lungul veacurilor. Această peșteră funcționa la început ca refugiu al păstorilor, apoi ca loc de cinstire a lor, și, începând cu secolul IV, a fost folosită de creștini ca biserică. Astfel, de vreme ce peștera are legătură cu Hristos, este cinstită ca loc sfânt încă din primii ani ai Bisericii. Locul în care este amplasată peștera este menționat în Notele de călătorie ale pelerinilor creștini, între care cele mai importante sunt cele ale Aitheriei, care spune că acesta se afla la o distanță de aproximativ un kilometru de Biserica Nașterii.

Pe baza mărturiilor arheologice, s-a dovedit că biserica datează de la începutul perioadei bizantine și este prima construcție creștină care a fost înălțată în această regiune.

Astăzi, acest sfânt edificiu este alcătuit din cinci biserici:

- Peștera naturală, care a fost transformată în biserică în a doua jumătate a secolului IV;
- Biserica peșterii, care datează din secolul V;
- Paraclisul Adăpostului, care de asemenea datează din secolul V;
- Basilica din secolul VI;
- Biserica mănăstirii care datează din secolul VII:

În fine, biserica nouă, alcătuită din trei părți, a fost construită lângă biserica de la subsol.

Descoperirile arheologice din 1972-73 au adus la lumină mozaicul colorat care acoperea podeaua peșterii naturale. Datează din secolul IV și este asemănător cu mozaicul Bisericii Nașterii.

Începând din secolul VI, Câmpul Păstorilor a devenit unul dintre cele mai importante și cinstite locuri de pelerinaj. Faptul că era relativ ușor de ajuns la acest loc din drumul principal, care duce de la Ierusalim și Betleem la mănăstirile din pustia Iudeii, precum și legătura lui strânsă cu Biserica Nașterii din Betleem (procesiunea din ajunul praznicului Nașterii Domnului una din cele două locuri), au făcut să se zidească aici o biserică mai mare. Până la începutul acestui secol, Patriarhul și Sfântul Sinod, împreună cu mii de clerici și laici ortodocși, veneau la biserica peșterii, care este închinată Maicii Domnului, și slujeau în ajunul Nașterii Domnului. Apoi, a început să se facă procesiune până în Betleem pentru Vecernia mare a Nașterii lui Hristos. Astăzi programul este diferit. În după-amiaza zilei Nașterii Domnului, un arhiereu de la Patriarhia Ierusalimului, împreună cu mulți membri ai Obștii aghiotafite, vin în satul Păstorilor pentru Vecernia mare a praznicului Soborului Maicii Domnului.

Mănăstirea Sfântului Gheorghe din Bet Jala

La sud-vest de Betleem se află satul Bet Jala, care este locuit de musulmani. În acest sat se află o mănăstire ortodoxă închinată Sfântului Gheorghe. Pe Sfântul Gheorghe îl cinstesc și creștinii și musulmanii, deoarece îl consideră sfânt local și mare făcător de minuni. Domeniile

din preajma mănăstirii aparțineau mamei Sfântului Gheorghe. În biserică se păstrează lanțul Sfântului care este tămăduitor de boli.